

Udøvelsen af dens Suverænitet og, som Følge deraf, ifølge sin Natur henhører under dem, der, ifølge den foregaaende Artikel, ere undtagne fra den bindende Voldgiftsforpligtelse den Værdi, som blev tillagt den af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgskreds (Deuntzer), hvis uvisnelige Fortjenester af Voldgiftssagen for vort Vedkommende det er mig en Glæde atter ved denne Lejlighed at anerkende. Thi det forekommer mig, at for den lille Stat maa det altid stille sig saaledes, at hvis en stor Stat trænger paa og begærer Voldgift, maa det være i den lille Stats Interesse at sige ja. Jeg ved vel, at det ærede Medlem vil henvide til, at der kan forekomme saa smaa Dissenspunkter, om hvilke det paa Forhaand er givet, at der ikke vil blive Spørgsmaal om Anvendelse af Magt. Men det forekommer mig, at det i hvert Fald maa være Hovedpunktet, at den lille Stat altid overfor andre Stater, store og smaa, vender den Side til at sige ja. Dette, at vi efterhaanden komme ind paa Voldgiftsvejen, er af saa stor Betydning for de smaa Staters Uafhængighed, at vi aldrig burde være tilbøjelige til at sige nej.

Denne Sag har en anden Side, den nemlig, at Parterne selvstændigt afgøre det Spørgsmaal, hvorvidt den opstaaede Tvistighed berører deres Uafhængighed. Der vil altsaa, hvis en stor Stat overfor den lille med ganske aabenbar Uret vil skyde sig ind under, at Sagen berører dens Livsinteresser, ikke være nogen Mulighed for den lille Stat til at appellere til den offentlige Mening om Forholdets Beskaffenhed. Jeg vil tilstaa, at jeg ikke deler Synet paa denne specielle Artikels Værdi for den lille Stat, men om Sagen i sin Helhed udtaler jeg min Tak til den nuværende og forhenværende Udenrigsminister, der med Energi ere slaede ind paa den Vej at skaffe os vedvarende Voldgiftstraktater. Jeg har i sin Tid været Medlem af Dansk Fredsforenings Bestyrelse, da vi tillode os overfor dette Ting at udtale Ønsket om, at saadanne vedvarende Voldgiftstraktater maatte blive afsluttede, og det er mig en Glæde at se, at denne Bevægelse som Følge navnlig af Begivenheder, der ligge indenfor dette Lands Grænser, er naaet saa langt, at en saadan Voldgiftstraktat nu kan foreligge, og endnu større Glæde er det naturligvis at se hen til den Voldgiftstraktat, der er afsluttet, om end ikke endeligt, med Holland, og om hvilken det ikke ofte nok kan gentages, at den udtrykker, hvad der for de smaa Stater maa være Maalet,

dette, at man paa alle Punkter maa være bunden til fredelig Afgørelse.

Udenrigsministeren (*Raben-Levetzau*):

Maa jeg tillade mig at bemærke til det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgskreds (Deuntzer) angaaende Artikel 2, at jeg paa ingen Maade underkender den store Værdi, denne Artikel har, men binde mig til at love, at en saadan Bestemmelse altid kommer ind i de Voldgiftstraktater, jeg mulig kan faa den Ære at afslutte, kan jeg ikke godt. Jeg skal altid bestræbe mig for at faa Voldgiftstraktaterne saa gode og fordelagtige for Danmark som muligt, men det kan tidt være, at man for at vinde noget hos den ene maa slaa noget af hos den anden, og derfor er det ikke sikkert, at det altid kan blive saaledes.

Med Hensyn til den Forespørgsel, det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgskreds (K. M. Klausen) rettede til mig, maa jeg svare, at der her var Tale om en Voldgiftstraktat, ikke om noget militært Forbund med noget Land, saa noget som helst militært Spørgsmaal kan der vistnok umuligt have været draget med ind i Forhandlingen om denne Traktat. Der har ikke været det i den Tid, jeg har haft at gøre dermed, og jeg er sikker paa, at der heller ikke har været det i min Forgængers Tid.

Bluhme: Det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen), Formanden for det Parti, hvortil jeg hører, har allerede udtalt sin Tilslutning til og sin Glæde over det foreliggende Spørgsmaal, og den samme Tilfredshed er ogsaa udtalt fra andre Sider her i Salen. Maa det være mig tilladt at fremhæve i denne Forbindelse, at naar vi nu ere naaede saa vidt, naaede derhen, hvor vi have ønsket i saa mange Aar at komme, saaledes som det ogsaa blev fremhævet for lidt siden af det ærede Medlem for Viborg, skyldes det i den senere Tid den Traktat, der er bleven afsluttet mellem Frankrig og England, men først og fremmest skyldes det det Faktum, at der eksisterer en Domstol i Haag, der er indstiftet af Regeringerne for at kunne tjene i Tilfælde af, at Voldgiftskendelser skulle blive nødvendige. Og det, der førte til, at vi fik denne Domstol i Haag, var jo det Initiativ, der blev taget af Kejseren af Rusland. Men hans Initiativ grunder sig igen paa den Bevægelse, der var oppe i hele Europa, og som fik sit Udtryk gennem alle civiliserede Parlater paa de interparlamentariske Konferencer. Og jeg lyk-